Образецът на резюме на цялостна предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

РЕЗЮМЕ НА ЦЯЛОСТНА ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО	
Институция: Министерство на вътрешните работи	**Нормативен акт:** Проект на Закон за устойчивост на критичните субекти
Период на извършване на оценката: януари 2025 г.	○ Национално ◉ Европейско ○ Национално и европейско ○ Международно *От какво ниво възниква необходимостта от предприемане на действието?*
Лице за контакт: главен комисар Александър Джартов, директор на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - МВР	**Телефон и ел. поща:** nspab@mvr.bg

1. Проблеми, цели и варианти на действие

1.1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1: „Въпреки предприетите досега мерки на европейско и национално равнище, насочени към повишаване на устойчивостта на критичната инфраструктура, субектите, които експлоатират критични инфраструктури не винаги са достатъчно подготвени да се справят с настоящите и очаквани бъдещи рискове за тяхната дейност, които могат да доведат до смущения и прекъсване на предоставянето на основни услуги от съществено значение за поддържането на жизненоважни обществени функции или икономически дейности.“

Предоставянето на основни услуги с използването на критични инфраструктури, които са в основата на жизненоважни обществени функции или икономически дейности в Европейския съюз (Съюза, ЕС), изисква тези услуги да се предоставят надеждно, което означава, че съответните оператори трябва да бъдат устойчиви на настоящи и очаквани бъдещи рискове (като например: природни бедствия; хибридни действия; тероризъм; вътрешни инциденти; извънредни ситуации, свързани с общественото здраве, или аварии).

Освен че застрашават гладкото функциониране на вътрешния пазар, смущенията, особено тези с трансгранични и потенциално общоевропейски последици, може да имат сериозни отрицателни последици за гражданите, предприятията, правителствата и околната среда.

Това се дължи на динамичния спектър от заплахи (хибридни действия; тероризъм; вътрешни инциденти; извънредни ситуации, свързани с общественото здраве и др.), нарастваща взаимозависимост между инфраструктурите и секторите, както и на повишен физически риск,

дължащ се на природни бедствия и климатични промени, водещи до нарастване на честотата и мащаба на екстремните метеорологични явления и до дългосрочни промени в средните климатични условия, които могат да намалят капацитета и ефективността на определени видове инфраструктури, ако не бъдат въведени мерки за устойчивост или адаптиране към изменението на климата. Освен това съответните сектори и видове субекти не се признават последователно като критични във всички държави членки на ЕС.

Нарастващите взаимозависимости са резултат от все по-трансгранична и взаимозависима мрежа за предоставяне на услуги, използваща ключови инфраструктури в целия Съюз в секторите на енергетиката, транспорта, банковото дело, инфраструктурата на финансовия пазар, цифровата инфраструктура, питейната вода и отпадъчните води, здравеопазването, някои аспекти на публичната администрация, производство, преработка и дистрибуция на храни, както и космическото пространство, що се отнася до предоставянето на определени услуги, зависими от наземни инфраструктури, които са притежавани, управлявани и експлоатирани от държавите членки или от частни компании и които следователно не обхващат инфраструктури, притежавани, управлявани или експлоатирани от или от името на Съюза като част от неговите космически програми. Тези взаимозависимости означават, че всяко смущение, дори първоначално ограничено до един субект или един сектор, може да има каскадно въздействие в по-широк план, което може да доведе до широкообхватни и дълготрайни отрицателни последици върху предоставянето на услуги в рамките на вътрешния пазар.

Съществуващата национална уредба не е нито напълно пригодна за целта, нито ориентирана към бъдещето.
Проектът на Закон за устойчивост на критичните субекти (по нататък в текста „Законопроектът“) има за цел да транспонира в българското законодателство Директива (ЕС) 2022/2557 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 година за устойчивостта на критичните субекти и за отмяна на Директива 2008/114/ЕО на Съвета.
Директива (ЕС) 2022/2557 следва да бъде въведена в националните законодателства на държавите членки на ЕС в срок до 18 октомври 2024 г.
Същата представлява значителна промяна в сравнение с Директива 2008/114/ЕО, която се прилага само за секторите на енергетиката и транспорта, поставя акцент единствено върху защитните мерки и предвижда процедура за установяване и означаване на Европейски критични инфраструктури (ЕКИ) чрез трансграничен диалог. Основните елементи на тази промяна са следните:
1. Директива (ЕС) 2022/2557 има много по-широк секторен обхват, който включва единадесет сектора, а именно: енергетика, транспорт, банково дело, инфраструктура на финансовите пазари, здравеопазване, питейна вода, отпадъчни води, цифрова инфраструктура, публична администрация, преработка и дистрибуция на храни и космическо пространство;
2. предвидена е процедура, чрез която държавите членки на ЕС да установяват критичните субекти, като използват общи критерии въз основа на национална оценка на риска;
3. определени са задължения за държавите членки на ЕС и за установените от тях критични субекти, включително тези с особено европейско значение, които ще подлежат на специален надзор.
С оглед на взаимовръзката между физическата сигурност и киберсигурността на критичните субекти всяка държава членка трябва да осигури съгласувано прилагане на Директива (ЕС) 2022/2557 и на Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.
1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).
1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.
1.4. Посочете задължителните действия, които произтичат от нормативни актове от по-висока степен или от такива от правото на ЕС.
1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

1.2. Цели:

Общата цел е да се подпомогне осигуряването на непрекъснатост на предоставянето на основни услуги (услуги от основно значение за поддържането на жизненоважни обществени функции или икономически дейности) на вътрешния пазар, чрез повишаване на устойчивостта на критичните субекти, предоставящи такива услуги.

Конкретни цели:

Общата цел ще бъде постигната, като се преследват следните конкретни цели:

2.1. Да се гарантира по-високо ниво на разбиране на рисковете и взаимозависимостите, както и на средствата за справяне с тях;

2.2. Да се гарантира установяването от компетентни държавни органи на всички критични съответни субекти в ключовите сектори (енергетика, транспорт, банково дело, инфраструктура на финансовите пазари, здравеопазване, питейна вода, отпадъчни води, цифрова инфраструктура, публична администрация, преработка и дистрибуция на храни и космическо пространство);

2.3. Да се гарантира, че държавната политика и оперативната практика включват широк кръг от дейности за повишаване на устойчивостта на критичните субекти; както и

2.4. Да се укрепи капацитетът и да се подобрят сътрудничеството и комуникацията между заинтересованите страни.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

1.3. Варианти за действие:

1.3.1. По проблем 1:

Вариант 1: „Без действие“

Вариантът е неприложим – държавите членки на ЕС, съгласно чл. 26, параграф 1 на Директива (ЕС) 2022/2557, трябва да приемат и публикуват в срок до 17 октомври 2024 г. разпоредбите, необходими за транспонирането на директивата в националното си законодателство и незабавно да информират Европейската комисия за това. Неизпълнението на това задължение ще има като последици предприемане от страна на Европейската комисия на мерки по санкциониране на Република България въз основа на разпоредбите на чл. 258 и следващите от Договора за функциониране на Европейския съюз.

Вариант 2: „Транспониране на Директива (ЕС) 2022/2557 в различни закони и подзаконови актове по секторен признак“

Вариантът представлява транспониране на разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/2557 в националното законодателство, чрез промени в действащи закони, с които се създава регулация в поне един от секторите и подсекторите по приложение № 1 към директивата.

Вариант 3: „Транспониране на Директива (ЕС) 2022/2557 в нов закон – Закон за устойчивост на критичните субекти“

Вариантът се състои в приемане на специален Закон за устойчивост на критичните субекти, като ще е необходимо заинтересованите страни и държавните органи с конкретни ангажименти да приведат дейността си в съответствие с изискванията на закона.

Посочете изследваните варианти, включително алтернативи на предприемането на нормативна промяна.

2. Препоръчителен вариант

2.1. По проблем 1:

Вариант 3: „Транспониране на Директива (ЕС) 2022/2557 в нов закон – Закон за устойчивост на критичните субекти“

Описание:

Вариантът е особено подходящ за справяне със съществуващата разпокъсаност на нормативната уредба, както и за: повишаване на правната сигурност; установяване на обща стратегическа рамка за постигане на устойчивост на критичните субекти в различните сектори и подсектори, които предоставят основни услуги; осигуряване на необходимата координация и взаимодействие на национално ниво, предвид междусекторните и трансгранични взаимозависимости; въвеждане на единен подход в процесите по установяване на критичните субекти, предоставящи основни услуги в секторите и подсекторите в обхвата на Директива 2022/2557, и извършването на национални оценки на риска; осигуряване на необходимото сътрудничество, координация и обмен на информация между националните компетентни органи, Европейската комисия и компетентните органи на останалите държави членки на ЕС.

Вариантът е най-приемлив, както от гледна точка транспониране на разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/2557 в националното законодателство, така и по целесъобразност.

Положителни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Икономически въздействия:

1. Повишаване устойчивостта на операторите, предоставящи основни услуги, респективно намаляване броя на прекъсванията на основни услуги и съответно по-надеждно предоставяне на тези основни услуги на вътрешния пазар.

2. Изравняване на условията и възможностите за доставчиците на основни услуги на вътрешния пазар, което ще се отрази положително на конкуренцията.

3. Повишаване на икономическата стабилност.

Социални въздействия:

1. Подобряване на качеството на предоставяните услуги за гражданите.

2. Положително въздействие в сферата на сигурността и обществената безопасност.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на положителните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални/икономически) въздействия в тригодишна перспектива:

Операторите (тези които ще бъдат установени като „критични субекти“) ще поемат някои допълнителни разходи във всеки от двата варианта за транспониране на директивата, но те ще бъдат компенсирани от факта, че предоставянето на основни услуги ще става по-надеждно. Разходите биха били ограничени за онези оператори („критични субекти“), които вече изпълняват

еквивалентни изисквания произтичащи от съществуващото секторно законодателство на равнище ЕС.

Прилагането на мерки и по-конкретно тези, свързани с привеждане в съответствие със законодателството, ще доведат до определени разходи, предимно за тези критични субекти (оператори на критична инфраструктура), които преди това не са правили конкретни инвестиции, например в мерки за повишаване на устойчивостта – като изграждане на готовност, реагиране при инциденти, непрекъснатост на бизнеса и възстановяване и т.н. Общият размер на необходимите инвестиции ще варира в зависимост от големината на предприятията, секторите, вида на инфраструктурите, с които оперират, рисковете, пред които са изправени, и мерките за сигурност, които вече са въведени. Оператори, които са предприели такива мерки, вероятно ще изпитат минимална допълнителна тежест спрямо останалите.

Възможно е потребителите да усетят допълнителни разходи за услугите. Такова въздействие се очаква в случаите, в които критичен субект – доставчик на основна услуга, повиши цената на услугата, за да компенсира допълнителните разходи за прилагане на мерки за повишаване на своята устойчивост, в съответствие с изискванията на Директива 2022/2557. Същевременно, тези разходи ще бъдат за сметка на по-голяма устойчивост и по-надеждно предоставяне на основни услуги, което ще се отрази положително на потребителите в много аспекти.

Опишете накратко най-важните парични и непарични изрази на отрицателните въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни.

Специфични въздействия в тригодишна перспектива:

- **Въздействия върху малките и средните предприятия:**

Броят на МСП, които биха могли да бъдат засегнати, се очаква да бъде много малък. Докато в сектори като транспорта, енергетиката или водоснабдяването операторите, които е вероятно да бъдат установени като критични субекти, обикновено са средни до големи предприятия, критичните субекти в други сектори могат да бъдат по-малки по размер. Възможно е например МСП в секторите „Здравеопазване“, „Цифрова инфраструктура“ и „Космическо пространство“ да предоставят специфични, високо технологични или специализирани услуги, но се предполага, че МСП в такава позиция вече са мотивирани сами да гарантират високо равнище на устойчивост и/или подлежат на специфични национални изисквания и/или изисквания на равнище ЕС, като по този начин се намаляват допълнителните разходи, свързани с изпълнение на задълженията.

Посочете дали има микро-, малки или средни предприятия, които са изключени от новите правила, въведени с предложението.

Посочете разпределението на разходите между микро-, малките и средните предприятия.

- **Административна тежест:**

Административните разходи (административна тежест) се определят като разходите, наложени на предприятията и публичните власти за спазване на юридическо задължение да предоставят информация на компетентни държавни органи за тяхната дейност или производства, предприетите подходящи и пропорционални технически мерки, организационни мерки и мерки за сигурност, включително резултатите от извършена оценка на риска и докладване за инциденти. Задължението за предоставяне на информация се тълкува в широк смисъл и включва необходимите уведомления и извършването на мониторинг и оценка. В някои случаи изисканата информация трябва да бъде предоставена на компетентните държавни органи, а в други е достатъчно да бъде налична при задължените лица и да бъде предоставена при проверка или при поискване.
За да бъде изчислена административната тежест е необходимо да се набави информация за броя на задължените субекти, средна заплата на служителите, от които се очаква да се извърши съответното действие, както и за честотата на извършване на действието на годишна база. Това на този етап е неизпълнимо.

По отношение на вариантите за действие, разглеждани във връзка с транспонирането в националното законодателство на изискванията на Директива 2022/2557, необходимата информация за изчисляване на тежестта за заинтересованите страни, към момента не е налична.

Посочете промяната в административната тежест за заинтересованите страни.

Посочете дали се създават нови регулаторни режими или регистри, както и дали се засягат съществуващи регулаторни режими и регистри.

Посочете дали предложението надхвърля минималните изисквания за административна тежест на ЕС.

Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант:

Не са идентифицирани рискове от прилагането на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, които са различни от отрицателните въздействия, например възникване на съдебни спорове и др.

3. Разходи и ползи от вариантите за действие

3.1. По проблем 1:

Варианти за действие:	Общи годишни разходи	Общи годишни ползи
Препоръчителен вариант: **Вариант 3: „Транспониране на Директива (ЕС) 2022/2557 в нов закон – Закон за устойчивост на критичните субекти“**	Вариантът не води до допълнителни разходи за органите на изпълнителната власт и техните администрации (администрация на Министерския съвет, министерства, държавни агенции). Преките разходи на установените „критични субекти“ ще бъдат свързани, когато е необходимо или ако все още не е направено, с извършването на оценки на риска на ниво оператор, предприемането на подходящи организационни и/или технически мерки за повишаване на устойчивостта на операторите и докладването за инциденти на компетентните органи. Потребителите биха могли да бъдат засегнати, ако критичен субект – доставчик на основна услуга, повиши цената на услугата, за да компенсира потенциални допълнителни разходи, свързани с изпълнение изискванията на Директива	По-голяма надеждност на основните услуги и повишаване на доверието на гражданите в институциите; повишаване на сигурността и обществената безопасност. Постигане на ефективност и единен подход в прилагане на Директива (ЕС) 2022/2557, както и осигуряване на адекватни координация, взаимодействие, планиране и осъществяване на необходимите дейности за постигане на устойчивост на критичните субекти в различните сектори и подсектори По отношение на критичните субекти - гарантиране на високо равнище на устойчивост; повишаване на надеждността на основните услуги, които операторите предоставят; засилена сигурност; подобряване на критичната инфраструктура; изравняване на условията и възможностите за доставчиците на основни услуги на вътрешния пазар;

	2022/2557.	получаване на държавна подкрепа за критичните субекти при изпълнението на задълженията им, свързани с повишаването на тяхната устойчивост, а оттам и по-голяма цялостна надеждност на предоставянето на услуги. По отношение на потребителите - по-голяма надеждност и по-малко смущения на основните услуги, предоставяни на потребителите; повишаване на обществената безопасност и сигурност, и положително въздействие върху качеството на живота.
Вариант 2: „Транспониране на Директива (ЕС) 2022/2557 в различни закони и подзаконови актове по секторен признак“	Вариантът не води до допълнителни разходи за органите на изпълнителната власт и техните администрации (администрация на Министерския съвет, министерства, държавни агенции). Преките разходи на установените „критични субекти“ ще бъдат свързани, когато е необходимо или ако все още не е направено, с извършването на оценки на риска на ниво оператор, предприемането на подходящи организационни и/или технически мерки за повишаване на устойчивостта на операторите и докладването за инциденти на компетентните органи. Потребителите биха могли да бъдат засегнати, ако критичен субект – доставчик на основна услуга, повиши цената на услугата, за да компенсира потенциални допълнителни разходи, свързани с изпълнение изискванията на Директива	По-голяма надеждност на основните услуги и повишаване на доверието на гражданите в институциите; повишаване на сигурността и обществената безопасност. По отношение на критичните субекти - гарантиране на високо равнище на устойчивост; повишаване на надеждността на основните услуги, които операторите предоставят; засилена сигурност; подобряване на критичната инфраструктура; изравняване на условията и възможностите за доставчиците на основни услуги на вътрешния пазар; получаване на държавна подкрепа за критичните субекти при изпълнението на задълженията им, свързани с повишаването на тяхната устойчивост, а оттам и по-голяма цялостна надеждност на предоставянето на услуги. По отношение на потребителите - по-голяма надеждност и по-малко

	2022/2557.	смущения на основните услуги, предоставяни на потребителите; повишаване на обществената безопасност и сигурност, и положително въздействие върху качеството на живота.
	Опишете качествено и количествено всички значителни разходи и ползи на годишна база и коя от заинтересованите страни ще ги понесе. Използвайте приблизителни цифри и диапазони, включително паричні разходи (в лв.).	

4. Проведени консултации

Консултации:

На портала за обществени консултации на Министерския съвет и на интернет страницата на Министерството на вътрешните работи на 31.12.2024 г. за срок от 14 дни бяха публикувани за обществено обсъждане Консултационен документ по проекта на Закон за устойчивост на критичните субекти и проекта на структура на Закон за устойчивост на критичните субекти.

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

5. Привеждане в действие и изпълнение

От коя дата предложението влиза в сила?	Предвижда се Законът за устойчивост на критичните субекти да влезе в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Коя институция ще отговаря за изпълнението на предложението и за контрола?

Министерският съвет, определените с решение на Министерския съвет национални компетентни органи за секторите и подсекторите, посочени в приложението към Директива 2022/2557, както и: министърът на електронното управление и Комисията за регулиране на съобщенията (за сектор „Цифрова инфраструктура“), Комисията за финансов надзор (за сектор „Инфраструктура на финансовите пазари“) и Българска народна банка (за сектор „Банково дело“).

Посочете отговорната институция за изпълнението на предложението. Посочете дали предложението предвижда разходи за отговорната или друга институция?

Име, длъжност и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на цялостната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: главен комисар Александър Джартов, директор на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - МВР

Дата: 28.02.2025 г.

Подпис: